

Elm də, jurnalistika da axtarış tələb edir. Elmlə məşğul olanlar da, ömrünü jurnalistikaya həsr edənlər də daim axtarır, tədqiqat aparır, düşünür, çalışır. Çalışır demişkən, jurnalist də, elm adamı da heç vaxt zəhmətdən, çətinlikdən qorxmur. Həm də əməksevərlik, yaxşı mənada inadkarlıq hər ikisinin qanında - canında olmalıdır. Əlbəttə, istedad da gəndən gəlir, təbiətin insana bir bəxşışidir. Seçdiyin yol isə böyüdüyn mühitdən, tərbiyə aldığı ailədən istiqamət götürür.

Bir sözlə, əsl elmlə məşğul olmaq büsbütün bir insan ömrünü tələb edir. Jurnalistika da belədir. Gərək bütün varlığını ona bağlı olasan.

Bir-birindən çətin, mürəkkəb və məsuliyyətli bu sahələrin hər ikisi ilə yanaşı surətdə məşğul olmaq neçə, mümkündürmü? Həyatını eyni zamanda bu sahələrin hər ikisinə ərməğan edənlər var. Amma çox deyil. Onlardan biri də dostumuz filologiya elmləri doktoru, professor Tofiq Əbdülhəsənlidir.

Hər dəfə onunla üz-üzə gələndə, yaxud yoldaşlar arasında haqqında söz düşəndə məhz bir ömürdə iki yolu necə qoşalaşdırdığını özlüyündə araşdırmağa köklənirəm. Tofiq Əbdülhəsənlinin hər iki sahədə əldə etdiyi nailiyyətlərin, qazandığı uğurların səbəbini bilmək, bunlara təəccüblənməmək üçün isə gərək onun özünü yaxından tanıyan, keçdiyi həyat yoluna bələd olasan. Təbii ki, bu yolun haradan, neçə başladığını biləsən.

Pirəbbədən başlanıb bu yol. Neftçala rayonunun zəhmətkeş, duz-çörəkli, halal, açıq ürəkli və açıq alınlı Pirəbbə elindən. Burada xanım-xatın Xanımnaz ananın laylarını canına hopdur-a-hopdura böyüyüb, boy atıb. Burada ailəsini halal çörəklə saxlayan, övladlarına da bu yolu göstərən atası Əbdüləziz kişidən insanlıq və mərdlik dərsləri alıb. Tofiq ilk addımlarını Xəlil Rza Ulutürkün qədəm basdığı yerlərdə atıb. Böyük şair neçə dəfə sağ əli ilə onun başını sığallayıb, sənət yolu, ömür yolu seçəndə isə xeyir-duasını verib.

Tofiq Əbdülhəsənli uşaqlıqdan zəhmətkeş olub. Orta məktəbi bitirəndən sonra istehsalat təyinatlı müəssisədə əmək fəaliyyətinə başlayıb. Bir il sonra müvəffəqiyyətlə imtahan verib Azərbaycan Dövlət Universitetinə (indi Bakı Dövlət Universitetidir) qəbul olandan sonra da istehsalatdan ayrılmayıb. Həm təhsil alıb, həm də işləyib. Bəlkə də vaxtını düzgün bölmək, yanaşı işə məsuliyyətli olaraq peşəkar olmaq verdişni, şəriş-təşini elə o illərdə qazanıb?!

Universiteti bitirəndən sonra da bir neçə il istehsalat yönümlü müəssisədə çalışıb. Heç vaxt mənasız tələsməyib, öz məqsədinə, amalına doğru səbrlə, inamla gedib. Bəzi "arxalı" taytuşları, yaşdıları sürətlə irəliləyəndə, Tofiq darıxmayıb, öz iradəsinə bel bağlayıb, öz bacarığına güvənib.

1985-ci ildən Tofiq Əbdülhəsənli artıq "Gənclik" nəşriyyatında redaktor vəzifəsində çalışıb.

İşməyə başlayır. Paralel olaraq Azərbaycan Televiziyası və Radiosu üçün silsilə verilişlər hazırlayır və maraqlı reportajlarla çıxış edir. Eyni zamanda əsl tələjurnalist və redaktor kimi yetişir.

Nəşriyyatda işləyə-işləyə Bakı Dövlət Universitetində dərslər deyir. Görünür, bu iki istiqamətli fəaliyyət onun alın yazısında var...

1987-ci ildə Tofiq Əbdülhəsənlini Moskvaya, Ali Mətbuat İnstitutunda mətbuat kursları keçməyə göndərirlər. Burada da o, keçmiş SSRİ-nin "Pravda", "İzvestiya", "Trud", "Sosialistçeskaya industriya" kimi mərkəzi qəzetlərinin, eləcə də müttəfiq respublikalarda çıxan aparıcı mətbuat orqanlarının təcrübəsindən bəhrələnir. 1990-cı ildə Tofiq Əbdülhəsənli rəsmi dövlət qəzeti, Milli Məclisin orqanı olan "Azərbaycan" qəzetinə şöbə müdiri təyin olunur.

Çətin dövr idi, çox çətin... Azərbaycan iqtisadiyyatı tənəzzül dövrünü yaşayırdı. Müəssisələrin çoxunda iş dayanmışdı. Kənd təsərrüfatında məhsul istehsalı aşağı səviyyəyə enmişdi. Fəhlələr, sadə zəhmətkeşlər aylarla öz halal əməkhaqlarını ala bilmirdilər.

Bölgələrdən insanlar iş, dolanışqı axtarışı ilə yad məmləkətlərə üz tuturdular. Kəndlərdə qaz, işıq qeybə çəkilməmişdi. Miqrasiya, kənddən şəhərə axın vardı.

1993-cü ilin ortalarında xalqın təkidli tələbi ilə ulu öndər Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə gəldi. 1994-cü il sent-

yabrın 20-də dünyanın tanınmış şirkətləri ilə Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlarının birgə işlənməsi barədə hasilatın pay Bölgüsü Sazişi - "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. İqtisadiyyatın bütün sahələrində islahatlar aparılmağa başladı. Ölkə yavaş-yavaş qəddini düzəltdi, yüksəlişə doğru addımladı. Bütün bunlar "Azərbaycan" qəzetində Tofiq Əbdülhəsənlinin rəhbərlik etdiyi iqtisadiyyat şöbəsi tərəfindən işıqlandırılırdı. Bir çox məqalələr, şərhlər, iqtisadi icmallar Tofiq Əbdülhəsənlinin öz qələmindən çıxırdı. Yeni Azərbaycan partiyasının üzv kimi əlində qələm müstəqilliyə qovuşmuş ölkənin möhkəmlənməsinə, inkişafına, güclü, qüdrətli Azərbaycan quruculuğuna öz töhfəsini verirdi.

1990-cı illərin ortalarında iqtisadi biliklərə yiyələnmək həvəsi ilə o, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinə daxil oldu və 2000-ci ildə oranı fərqlənmiş diplomu ilə bitirdi.

Beləcə, Tofiq müəllim "Azərbaycan" qəzetində aparıcı şöbələrdən birinə rəhbərlik edəndə və İqtisad Universitetində ikinci ali təhsil ala-ala 1998-ci ildə filologiya üzrə namizədlik dissertasiyası da müdafiə etdi.

Yeri gəlmişkən: Tofiq Əbdülhəsənli harada işləyirsə işləsin vətəndaşlıq, azərbaycançılıq ideyasından çıxış edir, nədən yazırsa yazsın məqaləsinin, əsərinin mayasını ölkəsinin, dövlətinin azadlığı, müstəqilliyi, inkişafı mövzusu təşkil edir.

Elə namizədlik dissertasiyasının mövzusu da Azərbaycan

şairlərinin əsərlərindəki siyasi lirika idi. Bu mövzuda tədqiqatlarını davam etdirən, başqa sözlə, mövzusunə sadıq qalan filoloq-alim 15 ildən çox vaxt ərzində doktorluq işi üzərində çalışdı. 2014-cü ildə müdafiə etdiyi doktorluq dissertasiyası da Azərbaycanın istiqlal mövzusunə həsr olunub.

Tofiq Əbdülhəsənli uzun illərdən bəri bir alim-pedaqoq kimi öz bilgilərini sevimli tələbələrə ilə bölüşür. O, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin kafedra müdürüdür. İstər Universitetin professor-müəllim heyəti, istərsə də tələbələr arasında hörmət, nüfuz sahibidir. Çalışdığı kollektiv, iş yoldaşları, həmkarları onu səmimiyyətinə, mehribanlığına, hər an köməyə hazır olduğuna, sözbütövlüyünə görə sevirilər.

Tələbələrə üçün isə həm ciddi, həm də qayğıkeş müəllimdir. Çalışır ki, onların hamısı

çıxış edib.

Tofiq müəllim elm sahəsində də yorulmadan tədqiqatlarını davam etdirir. Azərbaycanda, eləcə də xaricdə nəşr olunan nüfuzlu elmi jurnallarda sanbalı məqalələrlə çıxış edir. İndiyədək ölkədə 150-dən çox, onun hüdudlarından kənarda isə 25 elmi məqaləsi dərc olunub. 10 beynəlxalq elmi konfransda iştirak edib, onların çoxunda həm də çıxış edib. Bir sıra konfransların və bölmə iclaslarının moderatoru olub.

Və hələ bunlar da Tofiq Əbdülhəsənlinin yaradıcılığı haqqında tam məlumat deyil. Belə ki, onun yazdığı bir sıra dərslilər və dərslər vəsaitləri, metodik göstərişlər və proqramlar, monoqrafiyalar var. "Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti", "İşgüzar yazışmalar", "Azərbaycan dili və ədəbiyyatı", "İşgüzar Azərbaycan dili" kimi dərslilər, "Dilimiz - varlığımız", "Azərbay-

dərin biliyə yiyələnsin, Azərbaycan dilini və ədəbiyyatını, başlıcası, Vətəninə sevsin. Amma yeri gələndə Tofiq müəllimin hər tələbəyə fərdi yanaşmaq, ona məsləhət vermək, kömək etmək kimi gözəl xüsusiyyətləri də var.

Tofiq müəllimin üzündə həmişə xoş bir ifadə görünür. Sanki bu ifadə də onunla qoşa doğulub. Ən çətin anlarında belə o işıqlı ifadə onunla birlikdədir. Başqa sözlə, Tofiq müəllim sevincini insanlarla paylaşmağa, kədərini isə heç kəsə bölüşməməyə çalışır. Hərçənd ömür yollarında dərddi, çətinliyi də az olmayıb. Gənc qardaşının faciəli ölümünün, vaxtsiz ana itkisinin kədərini yaşayıb. 1990-cı ilin 20 Yanvarından üzübəri şəhid verdikimiz oğulların itkisindən doğan qəm də bir vətəndaş və insan kimi Tofiq müəllimin qəlbindən keçib.

Onun üçün həyatda heç nə "göydən zənbildə düşməyib". Nəyi varsa, hamısına zəhməti, alın təri ilə nail olub. Ömür-gün yoldaşı ilə əl-ələ verib ev-ocaq qurub, üç övlad böyüdü, onların necə dəyərlər, əlini çörəyə çatdırıblar.

Tofiq Əbdülhəsənli bu gün də yorulmadan çalışır. Alim, jurnalist, publisist qələmi daim əlindədir. Ölkənin iqtisadi həyatının elə bir sahəsi yoxdur ki, onun hazırladığı materiallarda öz əksini tapmasın. Tofiq Əbdülhəsənli mütəmadi olaraq ölkənin iqtisadi inkişafı, qarşıdakı hədəfləri, həlli vacib məsələləri, neft strategiyası barədə oçerk, şərh, icmal, məqalələrlə

can dili" kimi dərslər vəsaitləri, "Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti", "İşgüzar yazışmalar" kimi proqramları və bu qəbildən olan neçə-neçə digər əsəri müəllimin tək-cə bir alim kimi bilgilərini deyil, həm də onları tələbələrə necə çatdırmağın münasib yolunu seçən, tədris prosesinə dərindən bələd olan müəllim, pedaqoq olduğunu təsdiqləyir.

Qaldı ki, monoqrafiyalarına, bu janrda olan "Poetik sözün vüsəti", "Vətəndaş yanğısı", "İstiqlal işığında" və digər yazıları bir ədəbiyyat bilicisinin, filoloq-alimin qələminin məhsuludur.

Əsərləri Həsənbəy Zərdabi mükafatına layiq görülmüş dostumuz bir-birinə ideya və məzmunja yaxın olan iki yaradıcılıq təşkilatının - Yazıçılar Birliyinin və Jurnalistlər Birliyinin üzvüdür.

2020-ci il onun üçün düşərli il olub. Qoşa sevinc gətirib. Ömrünün 65-ci pilləsinə qədəm qoyan dostumuzun, qələm yoldaşımızın həm yubileyini qeyd edirik, həm də bu il o, ölkə Prezidentinin möhtərəm İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Tərəqqi" medalı ilə təltif olunub. Tofiq müəllim həm də Respublikanın "Əməkdar Mədəniyyət İşçisi"dir.

Professor Tofiq Əbdülhəsənliyə bol-bol belə sevincli günlər, xoşbəxtlik arzulayır, elmi-pedaqoji və publisistik fəaliyyətində yeni-yeni uğurlara imza atmasını gözləyirik.

Fazil Novruzov
Milli Televiziya və Radio
Şurasının Aparat rəhbəri